

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 การดำเนินการวิจัย
- 5.3 สรุปผลการวิจัย
- 5.4 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.5 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ตามขอบข่ายงาน บทบาทหน้าที่ และภารกิจที่กรมพลศึกษามอบหมาย
- 2) เพื่อศึกษาปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด

5.2 การดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากร ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา ประจำจังหวัดทุกจังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 333 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา
วิจัยครั้งนี้

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น
ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ 8 ท่าน มี
จำนวน 2 ชุด คือ

1) สำหรับศึกษาธิการจังหวัด และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด แบ่งออก
เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ มี 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานของ
ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
มี 42 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานของศึกษา
นิเทศก์กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 20 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพล
ศึกษา ประจำจังหวัด เป็นแบบปลายเปิด

2) สำหรับศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด แบ่งออกเป็น
4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ เป็น
แบบตรวจสอบรายการ มี 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัญหาในการดำเนินงานของ ศึกษา
นิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 15 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม ความต้องการในการดำเนินงานของ
ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 15 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของ ศึกษานิเทศก์
กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด เป็นแบบปลายเปิด มี 5 ข้อ

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทางไปรษณีย์ ซึ่งใช้เวลาประมาณ 2
เดือน จากแบบสอบถามที่จัดส่งไปทั้งหมด จำนวน 333 ชุด ได้รับกลับคืนและมี
ความสมบูรณ์ จำนวน 304 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.29

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์ของ
การตอบแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และหาค่า
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วนำเสนอใน
รูปตารางประกอบความเรียง

5.3 สรุปผลการวิจัย

5.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปรากฏผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้

1) ตำแหน่งทางราชการผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 304 คน
คิดเป็นร้อยละ 90.28 ตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด 120 คน คิดเป็นร้อยละ
88.89 และตำแหน่งศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด 119 คน คิดเป็น
ร้อยละ 94.44

2) ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม มีผู้ดำรง
ตำแหน่งอยู่ระหว่าง 1 - 5 ปีมากที่สุดจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84
รองลงมาคือ 6 - 10 ปี 104 คน คิดเป็นร้อยละ 34.21 ระหว่าง 11 - 15
ปี 55 คน คิดเป็นร้อยละ 18.09 และดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 16 ปี ขึ้นไปน้อยที่
สุดจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 10.86

3) วุฒิทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นผู้มีวุฒิปริญญาตรี 172 คน คิดเป็นร้อยละ 56.58 ปริญญาโท 128 คน คิดเป็นร้อยละ 42.10 และปริญญาเอกจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32

4) จำนวนศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ซึ่งจำแนกตามสถานที่ปฏิบัติราชการ โดยปฏิบัติราชการที่ศูนย์พลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา (สนามกีฬาจังหวัด) 83 คน คิดเป็นร้อยละ 69.75 ประจำอยู่ที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.21 และปฏิบัติราชการ ณ สถานที่อื่น ๆ เช่น วิทยาลัยพลศึกษา และค่ายลูกเสือจังหวัด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.04

5.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด

ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ด้านการบริหารงานสำนักงาน ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด มีความเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับ "น้อย" ส่วนศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด เองเห็นว่าได้มีการปฏิบัติในระดับ "มาก" แต่ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับ "น้อย" ยกเว้นที่เห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" คือ ด้านการจัดทำแผนและการวางแผน และงานด้านธุรการตามระเบียบงานสารบรรณ

2) ด้านการนิเทศและติดตามผล ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด เห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" รวมทั้งค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม แต่จะมีงานนิเทศ และการติดตามผลบางด้านที่ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมมีความ เห็นว่ายังมีการปฏิบัติระดับ "น้อย" เช่น การจัดทำคู่มือเอกสารตำราทางวิชาการ การจัดและให้การอบรมทางวิชาการแก่ครูประจำการ การนิเทศติดตามผล การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา-สุขศึกษา ลูกเสือและยุวกาชาด ในระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น

3) ด้านงานศูนย์พลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา โดยภาพรวมกลุ่ม

ตัวอย่างเห็นว่า ศึกษาพิเศษ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ได้มีการปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับ "น้อย" ยกเว้นด้านการจัดการฝึกสอนกีฬาชั้นพื้นฐานแก่นักเรียน นักศึกษาและเยาวชน ที่โดยภาพรวมเห็นว่าได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก"

4) ด้านการประสานงานและงานที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติงานด้านนี้โดยภาพรวมเห็นว่า ศึกษาพิเศษ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "น้อย" ส่วนที่เห็นว่าได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" คือ การประสานงานเกี่ยวกับการเข้าเรียนในโรงเรียนกีฬา การจัดกิจกรรมด้านลูกเสือและยุวกาชาด การส่งเสริมการกีฬาจังหวัดตามพระราชบัญญัติกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 และการประสานงานเกี่ยวกับการจัดสร้างสนามกีฬาจังหวัดและอำเภอตามลำดับ

5.3.3 สภาพปัญหาในการดำเนินงานของศึกษาพิเศษ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

โดยภาพรวมศึกษาธิการจังหวัด และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด เห็นว่า ศึกษาพิเศษ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด มีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับ "น้อย" แต่หากพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ "มาก" ในด้านความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน และความเหมาะสมของงบประมาณที่ได้รับกับปริมาณงานที่ปฏิบัติ

5.3.4 สภาพปัญหาในการดำเนินงานตามความคิดเห็น ของศึกษาพิเศษ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด

ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดปรากฏผลเป็นรายด้านต่อไปนี้

1) ด้านการบริหารสำนักงาน จากความคิดเห็นโดยภาพรวมเห็นว่า การปฏิบัติงานด้านการบริหารสำนักงานมีปัญหาอยู่ในระดับ "น้อย"

2) ด้านการนิเทศและติดตามผล โดยภาพรวมเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ "น้อย" หากพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่าที่มีปัญหาอยู่ในระดับ "มาก" คือการนิเทศและการติดตามผลการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา-สุขศึกษา ระดับประถมศึกษา

3) ด้านศูนย์ผลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา ในการปฏิบัติงาน ด้านนี้โดยรวมศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด เห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ "น้อย" ส่วนที่มีปัญหาอยู่ในระดับ "มาก" มีเพียงเรื่องเดียวคือ การจัดห้องอุปกรณ์ และเครื่องมือวิทยาศาสตร์การกีฬา

4) ด้านการประสานงานและงานที่ได้รับมอบหมาย สภาพปัญหาในการดำเนินงานด้านนี้ โดยภาพรวมเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ "น้อย"

5.3.5 สภาพความต้องการในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด

ปรากฏผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดต่อไปนี้

โดยภาพรวมศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด มีความต้องการในการดำเนินงานอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ในเรื่องที่มีความต้องการอยู่ในระดับ "มาก" คือ การปรับบทบาทหน้าที่เป็นพลศึกษาจังหวัด การให้คงรูปแบบของงานศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไว้มีความต้องการอยู่ในระดับ "น้อย"

5.3.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด

โดยสรุปแล้วผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ในด้านการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ให้เกิดความชัดเจน มีทิศทางที่แน่นอนยิ่งขึ้น เพราะในสภาพปัจจุบันการมอบหมายงานให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ปฏิบัติยังขาดความชัดเจนไม่มีกรอบที่แน่นอน ไม่ทราบว่ามุ่งงานด้านการนิเทศ ตามคุณสมบัติมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งที่ ก.ค. กำหนดหรืองานศูนย์ผลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา หรืองานด้านการสนับสนุนส่งเสริมการกีฬาในจังหวัด โดยเฉพาะความไม่พร้อมในด้านอัตรา กำลังของบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน งบประมาณ การที่ไม่มีโรงเรียนในสังกัดที่จะทำการนิเทศ ความซ้ำซ้อนของงานในฝ่ายส่งเสริมพลานามัย และกิจการพิเศษของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และการขาดการวางแผนและประสานแผนงานที่ดีในการบริหารระดับสูง ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวเป็นแนวทางซึ่งจะ

ช่วยให้งานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ได้มีการพัฒนาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

5.4.1 สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด

1) งานด้านการบริหารสำนักงาน

จากผลการวิจัยที่พบว่า ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ได้มีการปฏิบัติงานในด้านนี้อยู่ในระดับ "น้อย" ส่วนการปฏิบัติงานด้านธุรการตามระเบียบงานสารบรรณ และด้านการจัดทำแผนและการวางแผน อยู่ในระดับ "มาก" ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการกรมพลศึกษา (2528) หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำเขตการศึกษา 2 (2528) สำนักงานเลขาธิการกรมพลศึกษา (2530) วราภรณ์ (2531) และ Foster (1971) กล่าวโดยสรุปพบว่าศึกษานิเทศก์ได้รับการมอบหมายงานให้ปฏิบัตินอกเหนือจากงานตามบทบาทหน้าที่มากจนเกินไป ผู้บริหารของหน่วยงานขาดการวางแผนด้านบุคลากร และให้ความสนใจต่อการจัดทำแผนอัตรากำลังน้อย การทำงานไม่มีระบบที่ชัดเจนขาดเจ้าหน้าที่ธุรการและในสภาพที่เป็นจริงแล้วศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ซึ่งโดยเฉลี่ยมีอยู่จังหวัดละ 2 คน ต้องรับผิดชอบงานของทุกกอง ในกรมพลศึกษาทั้งหมด รวมทั้งงานที่ได้รับมอบหมายจากทางจังหวัดเป็นรายการอื่นอีกด้วย ดังนั้น ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ต้องปฏิบัติงานเกือบทุกอย่างในสำนักงาน เช่น งานพิมพ์ดีด โทรเลข รับ-ส่ง บันทึก ร่าง ได้-ตอบ หนังสือราชการ ตลอดจนการเป็นพนักงาน-ขับรถยนต์และโดยเฉพาะศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ซึ่งกรมพลศึกษาได้มีคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ต้องมีความรับผิดชอบต่องานสูง ในการบริหารสำนักงานทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านธุรการ การเงิน พัสดุ

ครูภัณฑ์ ขานพาหนะ ตลอดทั้งงานบริหารบุคคลเพื่อที่จะให้งานตามนโยบายของกรม-
พลศึกษาในส่วนภูมิภาคบังเกิดผลดีที่สุด ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานดังกล่าวมิได้มีกฎหมาย
และระเบียบใด ๆ รองรับทั้งสิ้น เพราะศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด
ถึงแม้จะเป็นผู้แทนของกรมพลศึกษาในส่วนภูมิภาคก็ตาม แต่ในสายงานยังคงอยู่ใน
ความดูแลของศึกษาธิการจังหวัด และมีได้มีสำนักงานหรือหน่วยงานของตนเองเป็น
เอกเทศ

2) งานด้านการนิเทศและติดตามผล

จากผลการวิจัยในภาพรวมที่พบว่า ศึกษาานิเทศก์ กรมพลศึกษา ได้มีการปฏิบัติ
ในด้านนี้อยู่ในระดับ "มาก" แต่มีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับ "น้อย" คือ ด้านการนิเทศ
ติดตามผลการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา-สุขศึกษา กิจกรรมลูกเสือ-ยุวกาชาดระดับ
มัธยมศึกษา การจัดงานวันเด็ก การจัดและให้การอบรมทางวิชาการแก่ครูประจำการ
และการจัดทำคู่มือ เอกสาร และตำราทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ
โสภณ (2521) ที่พบว่าการปฏิบัติงานศึกษานิเทศก์ ขาดแคลนงบประมาณในการจัด
ประชุมอบรม ขาดแรงจูงใจในการดำเนินงานด้านการจัดทำคู่มือครู เอกสารวิชาการ
และอุปกรณ์การสอน ระดับ (2524) พบว่าหัวหน้าหมวดพลานามัย ต้องการให้
ศึกษานิเทศก์ ช่วยเหลือเกี่ยวกับเอกสาร คู่มือ และจัดอบรมสัมมนาครูพลศึกษา
ศุภลักษณ์ (2524) พบว่าจำนวนศึกษานิเทศก์ต่อครูและโรงเรียนไม่ได้สัดส่วนกัน
ขาดแคลนงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ทรงเดช (2528) พบว่า
โรงเรียนมัธยมขาดการแนะนำจากพลศึกษาานิเทศก์ ไม่มีโอกาสเข้ารับการอบรม
เทคนิคและแนวการสอนใหม่ ๆ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำเขตการ-
ศึกษา 2 (2528) พบว่าบทบาทของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่ควรเน้น คือ
การผลิตคู่มือ เอกสารการศึกษา การประเมินติดตามผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการ
เรียนการสอนยังทำอยู่ในระดับน้อย ลิขิต (2530) พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา
เอกชนต้องการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา
(2530) พบว่า การติดต่อประสานงานกับต้นสังกัดของโรงเรียนที่จะออกนิเทศบาง

ครึ่งลำช้า เนื่องจากกรมพลศึกษาไม่มีโรงเรียนในสังกัด กองลูกเสือ กรมพลศึกษา (2531) พบว่าครูไม่ได้รับการช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ และแหล่งวิทยาการเกี่ยวกับลูกเสือ Taylor และ Walter (1964) พบว่า ศึกษานิเทศก์ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือทางโรงเรียนเลย ซึ่งสภาพที่เป็นจริงแล้วจากผลการวิจัยที่พบว่า ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ได้มีการปฏิบัติงานด้านการนิเทศวิชาพลศึกษา-สุขศึกษาและกิจจกรรมลูกเสือ-ยุวกาชาด ในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับ "น้อย" นั้นผู้วิจัยเห็นว่านโยบายของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่กำหนดให้ศึกษานิเทศก์ ประจำเขตการศึกษา มีหน้าที่นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา และ ศึกษานิเทศก์ ประจำจังหวัด มีหน้าที่นิเทศในโรงเรียนระดับประถมศึกษา น่าจะเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง ในส่วนที่มีการปฏิบัติระดับ "น้อย" ด้านการติดตามผลการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ และการจัดให้การอบรมทางวิชาการแก่ครูประจำการนั้นน่าจะมีสาเหตุมาจากการดังกล่าว เป็นงานที่กำหนดให้อยู่ในกรอบโครงสร้างงานฝ่ายส่งเสริมพละนันทรมัยและกิจการพิเศษ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นประเด็นสำคัญ

3) งานด้านศูนย์พลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา

จากผลการวิจัยที่พบว่า โดยภาพรวมศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ได้มีการปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับ "น้อย" ทั้งนี้ในสภาพที่เป็นจริงศูนย์พลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาจังหวัดของกรมพลศึกษา ซึ่งประกาศจัดตั้งขึ้นใหม่ ยังมิได้กำหนดโครงสร้างบทบาทหน้าที่ ตลอดจนอัตรากำลังและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ ตามคำสั่งของกรมพลศึกษา จึงไม่สามารถที่จะดำเนินงานตามนโยบายได้ สำหรับงานการฝึกสอนกีฬาขั้นพื้นฐานแก่นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" เนื่องจากกรมพลศึกษา ได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการนี้ให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ดำเนินการในทุกจังหวัด ๆ ละ 20,000 บาท เกี่ยวกับเรื่องนี้ กรมพลศึกษาจึงควรที่จะได้รับดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อยกฐานะศูนย์พลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาขึ้นเป็นหน่วยงานระดับกอง

กำหนดบทบาทหน้าที่โครงสร้างอัตรากำลัง งบประมาณ วัสดุ-อุปกรณ์ เกี่ยวกับงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ให้เกิดความพร้อมและสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน เพื่อพัฒนาการกีฬาของชาติให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

4) งานด้านการประสานงานและงานที่ได้รับมอบหมาย

จากผลการวิจัยโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "น้อย" ทั้งนี้องค์ประกอบสำคัญน่าจะมาจากการที่ฝ่ายส่งเสริมพลานามัยและกิจการพิเศษของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดได้รับงานด้านกีฬาและงานพิเศษอื่น ๆ ซึ่งเป็นการประสานงานเป็นส่วนใหญ่ไปปฏิบัติจึงทำให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ต้องลดบทบาทงานด้านนี้ลงไป แต่ก็ยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" คือ การประสานงานเกี่ยวกับการเข้าเรียนในโรงเรียนกีฬา จากการที่โรงเรียนกีฬาซึ่งเปิดเป็นปีแรก กรมพลศึกษาได้มอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาทุกคนประชาสัมพันธ์เพื่อหานักเรียนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดจากทุกท้องที่เข้าเรียน และที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" คือ ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ-ยุวกาชาด การส่งเสริมการกีฬาจังหวัด ตามมติคณะรัฐมนตรี และการประสานงานด้านการจัดสร้างสนามกีฬาจังหวัดและอำเภอที่น่าจะสืบเนื่องมาจากการที่ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด เป็นผู้แทนของกรมพลศึกษาในส่วนภูมิภาคที่มีความชำนาญเป็นที่ยอมรับในกิจกรรมดังกล่าวมาก่อนแล้ว และมีความสามารถในการที่จะประสานงานกับกองต่าง ๆ ในสังกัดกรมพลศึกษา ได้เป็นอย่างดีจึงทำให้สภาพการปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับ "มาก"

5.4.2 สภาพปัญหาในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด

1) สภาพปัญหาการดำเนินงานตามความคิดเห็นของศึกษาธิการจังหวัด และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด

จากผลการวิจัยโดยภาพรวมเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ "น้อย" โดยคุณสมบัติและความสามารถเฉพาะตัวของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ซึ่งปฏิบัติงานในภูมิภาคจำเป็นที่จะต้องติดต่อประสานงานกับทุกหน่วยราชการในจังหวัด

จากการที่เป็นข้าราชการชั้นผู้น้อยและเป็นผู้แทนของกรมพลศึกษา ตามภารกิจงานที่ได้รับมอบหมายที่ทุกคนถือปฏิบัติ เพื่อให้งานตามนโยบายของกรมพลศึกษาสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพจึงทำให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ทุกคนพยายามปฏิบัติตนให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด และโดยเฉพาะส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่หรือภูมิลำเนาของตนเอง จึงทำให้ทุกคนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพท้องถิ่นโดยไม่ลำบากนัก แต่ในส่วนที่มีปัญหาอยู่ในระดับ "มาก" คือ ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและ ความเหมาะสมของงบประมาณที่ได้รับกับปริมาณงานที่ปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยวัฒน์ (2521) ที่พบว่างบประมาณมีน้อย อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการนิเทศการศึกษามีไม่พอ ชุม (2523) พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์จังหวัด ได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณของหน่วยศึกษานิเทศก์ และของโรงเรียนเป็นปัญหามาก เกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่าหากกรมพลศึกษาได้พิจารณาอย่างละเอียดมีการวางแผนระยะยาวและต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาอย่างแท้จริงก็คงจะช่วยให้งานศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา ได้มีการพัฒนายิ่งขึ้นไป โดยเฉพาะปัญหาด้านอัตรากำลังและบุคลากร เช่น มีรถยนต์แต่ไม่มีพนักงานขับรถ มีเครื่องพิมพ์ดีดแต่ไม่มีพนักงานธุรการ-พิมพ์ดีด มอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ไปตั้งสำนักงานอยู่สนามกีฬาจังหวัดแต่ไม่มีนักการ-ภารโรง เครื่องอำนวยความสะดวก ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการกรมพลศึกษา (2528) และรายงานการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระยะที่ 5 (2524-2529) ของสำนักงานเลขาธิการกรมพลศึกษา (2530) ที่พบและรายงานว่าผู้บริหารของหน่วยงานไม่มีหลักการที่แน่นอนในการวางแผนบุคลากรให้ความสนใจต่อการมีแผนอัตรากำลังน้อยและหน่วยงานบางแห่งจัดตั้งขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน ปัญหางบประมาณ และการทำงานซ้ำซ้อน

2) สภาพปัญหาการดำเนินงานตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด

จากผลการวิจัยโดยภาพรวมการดำเนินงานในทุกด้านมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับ "น้อย"

ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารสำนักงาน ด้านศูนย์ผลศึกษาและวิทยาการกีฬา ด้านการนิเทศและติดตามผล และด้านการประสานงาน และงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ในสภาพที่เป็นจริงแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด น่าจะอยู่ในระดับ "มากที่สุด" แต่ด้วยการที่ทุกคนได้ประสบปัญหาต่าง ๆ มาเป็นเวลานาน และสามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นให้ผ่านไปด้วยดี กอปรทั้งการที่มีความหวังจากผู้บริหารระดับสูงที่คอยให้กำลังใจอยู่เสมอมาว่าจะมีการพัฒนาปรับปรุงงานศึกษานิเทศก์ให้เจริญก้าวหน้า ให้มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับข้าราชการในสังกัดอื่น ๆ จึงทำให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ส่วนใหญ่ตั้งใจจริงในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายต่อไป โดยมีได้ยื่นข้อกังขา ที่บางคนไม่ทราบว่าจะก้าวไปในทิศทางใด อนาคตเป็นอย่างไร หน้าที่จริง ๆ จะต้องทำอะไร แต่ในส่วนที่มีปัญหาอยู่ในระดับ "มาก" คือ การจัดห้องอุปกรณ์และเครื่องมือวิทยาศาสตร์-การกีฬาในศูนย์ผลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาจังหวัด โดยความเป็นจริงแล้วศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ไม่สามารถที่จะดำเนินการอะไรได้ เพราะเครื่องมือวิทยาศาสตร์การกีฬาแต่ละชิ้นมีราคาสูง และกรมพลศึกษาเองก็มิได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้แต่อย่างใด โดยเฉพาะถ้ามีเครื่องมือแล้ว บุคลากรซึ่งมีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาที่จะมาควบคุมดูแล และให้คำแนะนำไม่มียอมไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด ลำพังศึกษานิเทศก์เองคงไม่สามารถที่จะปฏิบัติได้อย่างแน่นอน และปัญหาที่อยู่ในระดับ "มาก" อีกด้านหนึ่งคือ การนิเทศและติดตามผลการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา-สุขศึกษา ในระดับประถมศึกษา ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวที่ ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประสบอยู่นั้นเกิดจากการขาดยานพาหนะในการเดินทางงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ โดยเฉพาะการเข้านิเทศในโรงเรียนระดับประถมศึกษาซึ่งไม่ใช่โรงเรียนในสังกัดและมีศึกษานิเทศก์ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ ดูแลอยู่แล้ว จึงเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งสำหรับศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ที่มีงานในหน้าที่ด้านอื่นมากและมีจำนวนบุคลากรน้อยอยู่แล้ว โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุม (2523) ศุภลักษณ์ (2524) จีวรารณ (2529) หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2530) และวราภรณ์ (2531) ซึ่งกล่าวโดยสรุป

พบว่าปัญหาของศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ได้แก่การขาดแคลนงบประมาณ ระยะเวลาจำนวนศึกษานิเทศก์ต่อครูและโรงเรียนขาดยานพาหนะ โรงเรียนอยู่ในที่ห่างไกล ขาดการติดต่อประสานงานและวางแผนร่วมกัน และงานของศึกษานิเทศก์มีขอบเขต กว้างขวางทำให้ไม่มีเวลาในการนิเทศ

5.4.3 ความต้องการในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด

ในสภาพความต้องการที่ผู้วิจัยสอบถาม มุ่งเน้นถึงสภาพการปฏิบัติงานที่มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยงานที่เคยปฏิบัติอยู่ได้มอบหมายให้ฝ่ายส่งเสริมพลานามัยและกิจการพิเศษของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนำไปปฏิบัติ กอปรทั้งงานที่ได้รับมอบหมายจากกรมพลศึกษายังขาดความชัดเจน ไม่มีกรอบงานและบทบาทหน้าที่ที่แน่นอน ซึ่งผลการวิจัยโดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ทั้งนี้จากสภาพปัญหาที่ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ประสบอยู่ทำให้เกิดผลเสียด้านขวัญกำลังใจเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านอัตราค่าจ้างบุคคลากร บทบาทหน้าที่ สักดิ์ศรีความก้าวหน้า วัสดุครุภัณฑ์ โดยเฉพาะแนวทางการปฏิบัติงานที่ขาดความชัดเจน ไม่มีกฎหมายระเบียบรองรับตามระบบราชการเป็นความต้องการของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ที่ต้องการให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมากที่สุด ในส่วนความต้องการที่อยู่ในระดับ "มาก" คือการที่ต้องการปรับบทบาทหน้าที่เป็นพลศึกษาจังหวัด ในส่วนนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัดทุกคนมีความต้องการที่จะให้กรมพลศึกษาจัดรูปแบบการบริหารงานที่ถูกต้องมีหน่วยงานของตนเองในส่วนภูมิภาคเช่นเดียวกับหน่วยงานทางการศึกษาอื่นที่สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ เช่น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน หรือ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อที่จะได้เป็นหน่วยงานที่รองรับงานของกรมพลศึกษาในส่วนภูมิภาค เพื่อพัฒนางานการพลศึกษาและการกีฬาของชาติให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น สำหรับความต้องการที่อยู่ในระดับ "น้อย" มีอยู่เพียงเรื่องเดียว คือ การให้คงรูปแบบงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาไว้ สภาพจริงที่เป็นอยู่

ในปัจจุบันจากความต้องการของศึกษานิเทศก์เอง ต้องการให้กรมพลศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ให้ตรงตามงานที่ปฏิบัติจริง โดยที่ได้พิจารณาแล้วว่าเป็นรูปแบบที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันมากที่สุด โดยมีระเบียบ กฎหมายรองรับรวมทั้งได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนกว่าสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับกรมพลศึกษา

1) ควรจัดสรรอัตราตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ-พิมพ์ดีดให้กับจังหวัด เพื่อที่ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด จะได้ปฏิบัติหน้าที่งานด้านธุรการตามระเบียบงานสารบรรณให้น้อยลง และมีเวลาในการที่จะปฏิบัติงานเพื่อสนองนโยบายของกรมพลศึกษาในด้านอื่นให้มากยิ่งขึ้น

2) ควรจัดสรรงบประมาณค่าวัสดุ-อุปกรณ์ เพื่อจัดทำคู่มือเอกสารตำราทางวิชาการประกอบการนิเทศติดตามผลการเรียนการสอนให้แก่จังหวัดเพิ่มขึ้น เพื่อสนองตอบความต้องการของครูและโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบ

3) ควรดำเนินการในการจัดตั้งศูนย์พลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาจังหวัด ให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นโดยมีรูปแบบ กรอบอัตรากำลัง บทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน และจัดสรรงบประมาณ วัสดุ-อุปกรณ์ ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาให้เพียงพอต่อการให้บริการแก่ชุมชนโดยเร่งด่วนต่อไป

4) ควรได้มีการทบทวนการปฏิบัติงานตามกรอบงานในฝ่ายส่งเสริมพลานามัยและกิจการพิเศษของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ไปยังกระทรวงศึกษาธิการเพื่อจะได้ถือเป็นแนวปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น และไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อน

5) ควรปรับบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด เป็นพลศึกษาจังหวัด และเปลี่ยนแปลงรูปแบบงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและเป็นไปตามความต้องการของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัดส่วนมาก ทั้งนี้ เพื่อที่หน่วย

งานของกรมพลศึกษาในส่วนภูมิภาคจะได้ดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายของกรมพลศึกษาในด้านการพัฒนาการพลศึกษาและการกีฬาของชาติในระดับท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดยิ่งขึ้นต่อไป

6) หากกรมพลศึกษาจะยังคงให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ปฏิบัติงานด้านวิชาการและการนิเทศติดตามผลต่อไป ควรที่จะได้มีการประสานงานในระดับกรม-กระทรวง เพื่อให้เกิดความชัดเจน และการยอมรับยิ่งขึ้น ทั้งนี้กรมพลศึกษาจะต้องลดบทบาทหน้าที่งานด้านธุรการ งานส่งเสริมการกีฬา ฯลฯ ของศึกษานิเทศก์ให้น้อยลงต่อไปด้วย

5.5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาสภาพและเปรียบเทียบขวัญกำลังใจ ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาส่วนกลาง เขตการศึกษา และจังหวัด

2) ควรศึกษาวิจัยรูปแบบในการสร้างเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด